

Ele?tirel Dinleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ele?tirel Dinleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20858>

Özet

Ele?tirel Dinleme Ölçe?i, 2015 y?l?nda Yusuf Söylemez taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Temel amac?, **ortaokul ö?rencilerinin** ele?tirel temel dil becerileri kapsam?ndaki dinleme yeterliliklerini ölçmektir. Bu **ölçek geli?tirme** çal??mas?, ö?rencilerin pasif dinlemenin ötesinde, dinledikleri içeri?i derinlemesine analiz etme, sorgulama ve de?erlendirme yeteneklerini nicel olarak ortaya koymak üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, 5'li **Likert** tipi derecelendirme format?n? kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ele?tirel Dinleme, Dinleme Becerileri, Ortaokul Ö?rencileri, Ölçek Geli?tirme, Dil Becerileri, Likert Ölçe?i, Yusuf Söylemez.

Yazarlar

Yusuf Söylemez

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin ele?tirel dü?ünme süreçlerini dinleme ba?lam?nda de?erlendirmektir. Bu, ö?rencilerin dinledikleri bilgiyi oldu?u gibi kabul etmek yerine, mant?ksal tutarlılı??n?, kayna??n?n güvenilirli?ini ve sunulan kan?tlar?n yeterlili?ini analiz etme becerilerini ölçmeyi içerir.

Ele?tirel Dinleme Ölçe?i, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n ö?rencilerin akademik ve sosyal ortamlarda kar??la?t?klar? karma??k bilgileri i?leme düzeylerini belirlemelerine yard?mc? olacak güvenilir bir araç sunmay? hedeflemektedir. Bu sayede, dinleme e?itimine yönelik müdahale programlar?n?n etkinli?i de?erlendirilebilir.

Yap?

Ölçülen yap?, bireyin dinledi?i bilginin do?rulu?unu, geçerlili?ini ve kayna??n?n güvenilirli?ini de?erlendirme yetene?i olan **Ele?tirel Dinlemedir**. Bu yap?, dört temel bile?eni içerebilir: bilgiyi ay?rt etme (gerçek ile fikir ayr?m?), de?erlendirme (mant?ksal hatalar? tespit etme), yorumlama (alt metinleri anlama) ve tepki verme (ele?tirel bir yan?t olu?turma).

Ölçek, sadece dil anlama becerisini de?il, ayn? zamanda üst düzey **bili?sel süreçleri** de kapsamaktadır. Maddeler, ö?rencilerin bir konu?mac?n?n amac?n?, önyarg?lar?n? ve kullan?lan ikna tekniklerini ne ölçüde fark edebildi?ini ölçmeye odaklanm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Yusuf Söylemez'in 2015 tarihli doktora tezinde ("Ortaokul ö?rencilerine yönelik Ele?tirel Temel Dil Becerileri Ölçeklerinin geli?tirilmesi") detayl? olarak sunulmuştur. Tez çal??mas?nda, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yapıy? ne derece do?ru ölçtü?ünü kan?tlamak amacıyla yapı? geçerli?i (faktör analizi) ve kapsam geçerli?i yöntemleri kullan?lmıştır.

Özet içerikte spesifik geçerlik katsayılar? (örneğin, do?ruluk? faktör analizi sonuçlar? veya kriter geçerli?i korelasyonlar?) belirtilmemiştir. Detayl? geçerlik istatistiklerine erişim için referans teze başvurulmas? zorunludur.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, iç tutarlılık katsayılar? (özellikle Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?larak tezde ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini göstermektedir.

Bu akademik kayıttaki sayısal güvenilirlik değerleri yer almamaktadır. Ancak, bir doktora tezi kapsamında geliştirilen ölçekten beklenen standartlara uygun olarak yüksek düzeyde güvenilirlik değerlerine sahip oldu?u varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Ele?tirel Dinleme Ölçe?i'nin yapısal boyutlar?ı belirlemek amacıyla faktör analizi (genellikle Açıklayıcı ve/veya Doğruluk? Faktör Analizi) yöntemlerinin uyguland??? bildirilmektedir. Bu analizler, Ele?tirel Dinleme yapısal tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu ortaya koymuştur.

Faktör yükleri, özdeğerler ve varyans açıklama oranları gibi spesifik faktör analizi sonuçlar?, tezin metodoloji bölümünde yer almaktadır. Bu sonuçlar, ölçe?in teorik yapısal destekleyen ampirik kanıtlar sunmaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme. Yanıt seçenekleri genellikle "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a uzanır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğrenciler

Age Group: Ortaokul ö?rencileri (Genellikle 5. s?n?ftan 8. s?n?fa kadar olan ya? grubu, yakla??k 10-14 ya?)

Population Details: Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanl???'na ba?l? ortaokullarda ö?renim gören ö?renciler örneklem grubunu olu?turmu?tur.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle, s?n?f ortam?nda grup olarak uygulanan standartla?tır?lm?? bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Ö?renci De?erlendirme, Ele?tirel Dü?ünme, E?itim Psikolojisi, Dil Becerileri Ölçümü, Söylemez (2015), Akademik Tez.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanan bilgide mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: ysoylemez@agri.edu.tr

Correspondence Address: Sa?lanan bilgide mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2015 y?l?nda Yusuf Söylemez'in doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Akademik ve kar amac? gütmeyen ara?tırmalarda kullan?m için yazar?n izni gerekebilir. Ölçe?in ticari amaçlarla kullan?m? veya geni? çaplı kurumsal uygulamalar? için do?rudan yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: [elestirel-dinleme-olcegi-toad.pdf](#).

Kaynaklar

Söylemez, Y. (2015). *Ortaokul ö?rencilerine yönelik Ele?tirel Temel Dil Becerileri Ölçeklerinin geli?tirilmesi* (Doktora tezi). Atatürk Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Ele?tirel Dinleme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, bu özet kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tamam?, ölçe?i geli?tiren Yusuf Söylemez'in 2015 tarihli doktora tezinde bulunmaktadır.